

Президенту України Володимиру Зеленському
Депутатам Верховної Ради України
Прем'єр-міністру України Денису Шмигалю
Міністру захисту довкілля та природних ресурсів
України Роману Абрамовському
Міністру культури та інформаційної політики
України Олександру Ткаченку
Голові Представництва ЄС в Україні
Матті Маасікусу

Вельмишановні панове!

Переконані в тому, що для вас, високих представників влади, так само як і для нас, рядових громадян, справа збереження культурної та природної спадщини нашої держави входить до важливих пріоритетів на шляху будівництва цивілізованої країни. Перш за все через особисті переконання, але також і тому, що Україна підписала Конвенцію про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини.

Це означає, що не може бути причин відмовитися від збереження культурної та природної спадщини заради якихось інших цілей, зокрема економічних. Однак, наступні дії державних підприємств свідчать про прямо протилежну позицію: зараз планується реалізація урядових рішень, які відкривають шлях знищенню культурної та природної спадщини національного значення заради сумнівних економічних інтересів.

Мова про Бузький Гард — унікальну природну та культурну пам'ятку українського народу, якій загрожує повне знищення через затоплення водами Олександрівського водосховища внаслідок реалізації проекту добудови Ташлицької ГАЕС як частини Південноукраїнського енергокомплексу.

Бузький Гард – заповідне урочище на Південному Бузі, в районі сучасного м. Южноукраїнськ, де поєдналися краса української землі та історія української державності. Саме тут Південний Буг, тече крізь стрімкі скелі та утворює низку порогів неймовірної краси. На цих скелястих островах у XVI-XVII століттях були сформовані козацькі поселення, що стали центром найбільшої за площею адміністративно-територіальної одиниці козацької держави та залишаються єдиними збереженими автентичними ландшафтами з тих часів. Літописний Бог (так називали козаки Південний Буг) шанувався серед запорожців як друга за значенням річка після Дніпра, а на території Бузького Гарду розміщувалось одне з найважливіших поселень козацької доби – адміністративний центр Буго-Гардової паланки, найбільшої за розмірами серед восьми територіальних одиниць Війська Запорозького. Першим паланковим отаманом тут був князь Дмитро Вишневецький – легендарний Байда. Тепер ця територія є пам'яткою культури національного

значення за № 140001-Н «Історичний ландшафт центру Буго-Гардової паланки Війська Запорізького». Крім того, Бузький Гард надзвичайно багатий на археологічні пам'ятки інших епох, що сягають у глибину тисячоліть.

Бузький Гард – серце Гранітно-степового Побужжя, одного із семи природних чудес України. Він є частиною європейської Смарагдової мережі, яка об'єднує особливо цінні природні європейські території. З набуттям незалежності України для збереження цієї унікальної території був створений Регіональний ландшафтний парк «Гранітно-Степове Побужжя», а згодом Національний природний парк «Бузький Гард», до заповідної зони якого тепер входить урочище Бузький Гард. Дивовижна геологічна історія території обумовила значну кількість унікальних об'єктів живої природи – реліктів та ендеміків. Тут було виявлено значну кількість видів рослин і тварин середземноморських та гірсько-альпійських за походженням, виявлено 86 представників флори і фауни, занесених до Червоної книги України та Європейського Червоного списку.

Проте ні дивовижна природна цінність, ні виняткове історичне значення не гарантують збереження цієї унікальної та надзвичайно важливої для України території. Причина тому – Південноукраїнський енергокомплекс, а саме Ташлицька ГАЕС. Для цілей цього проекту радянських часів безпосередньо в руслі Південного Бугу створено Олександрівське водосховище, водами якого вже затоплено частину унікальних територій, а зараз ще частину планується затопити теперішнім проектом підняття рівня до відмітки +20,7 м.

Наразі ініційований НАЕК «Енергоатом» проект добудови Ташлицької ГАЕС, який передбачає затоплення Бузького Гарду, проходить оцінку впливу на довкілля, що здійснює Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. У разі позитивного висновку Міндовкілля наступним кроком може стати прийняття Указу Президента про зміну меж Національного природного парку «Бузький Гард» для вилучення цих унікальних територій з-під охорони держави. Крім того, проект поданий на розгляд до Європейського Інвестиційного Банку на отримання фінансування.

Відтак, ми закликаємо:

Президента України Володимира Зеленського – не підписувати жодних документів про зміну меж Національного природного парку «Бузький Гард» та взяти під особистий контроль справу збереження даної території.

Народних депутатів та профільні комітети Верховної Ради – розглянути питання захисту Бузького Гарду від затоплення.

Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала, Міністра захисту довкілля та природних ресурсів Романа Абрамовського, Міністра культури та інформаційної політики України Олександра Ткаченка та інших членів Кабінету міністрів – прийняти урядове рішення про відмову від проекту підняття рівня Олександрівського водосховища для цілей добудови Ташлицької ГАЕС для того, щоб зберегти Бузький Гард.

Міністра захисту довкілля та природних ресурсів Романа Абрамовського – не надавати позитивний висновок з оцінки впливу на довкілля проекту підйому рівня Олександрівського водосховища.

Голову Представництва ЄС в Україні Матті Маасікаса – запобігти можливому фінансуванню європейськими банками реалізації проекту підняття рівня Олександрівського водосховища для цілей добудови Ташлицької ГАЕС.

Сподіваємося на спільні зусилля для збереження й передачі майбутнім поколінням культурної та природної спадщини нашої країни.

**Леонід Руденко
академік НАН України, голова Національного комітету географів України**

**Яків Дідух
академік НАН України,
віце-президент Українського ботанічного товариства**

**Микола Жулинський
академік НАН України,
академік-секретар Відділення літератури, мови, та мистецтвознавства,
директор Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України**

**Дмитро Дубина
доктор біологічних наук, професор, головний науковий співробітник
Інституту ботаніки НАН України**

**Йосип Зісельс
співпрезидент Асоціації єврейських організацій та общин (Ваад) України,
учасник Ініціативної групи “Першого грудня”**

**Михайло Ілленко
кінорежисер, лауреат Державної премії імені Олександра Довженка,
академік Національної академії мистецтв України**

**Брати Капранови
письменники, видавці**

**Вахтанг Кіпіані
журналіст, викладач Українського католицького університету**

**Ахтем Сеїтаблаєв
режисер**

**Василь Перевальський
народний художник України,
академік Національної академії мистецтв України**

**Петро Гончар
Генеральний директор Музею Івана Гончара**

**Микола Томенко
громадський діяч, ініціатор та засновник проекту 7 чудес України**

Остап Семерак
міністр екології та природних ресурсів України (2016-2019)

Іван Заєць
Міністр екології та природних ресурсів України (2000-2001), депутат
Верховної Ради України I-IV, VI скликань.

Павло Мовчан
голова громадської організації “Всеукраїнське товариство “Просвіта” імені
Тараса Шевченка”, депутат Верховної Ради України багатьох скликань

Георгій Філіпчук
академік НАПН України, Міністр охорони навколишнього природного
середовища (2007-2010), депутат Верховної Ради України II, III, VI
скликань, перший заступник голови Всеукраїнського товариства
“Просвіта” імені Тараса Шевченка

Євген Трушляков
Ректор Національного університету кораблебудування імені адмірала
Макарова

Тетяна Гардашук
доктор філософських наук, завідувачка відділом логіки та методології
науки Інституту філософії імені Г.С.Сковороди НАН України

Катерина Деревська
доктор геологічних наук, професор кафедри екології
Національного університету “Києво-Могилянська академія”

Сергій Ісаєв
доктор хімічних наук, професор кафедри екології
Національного університету “Києво-Могилянська академія”

Парсяк Володимир
доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки
України, декан факультету економіки моря Національного університету
кораблебудування імені адмірала Макарова

Віктор Тимченко
доктор технічних наук, професор
Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова

Олег Бондаренко
доктор біологічних наук, керівник проєктного офісу
Національного авіаційного університету

Євген Хлобистов
доктор економічних наук, професор кафедри екології
Національного університету “Києво-Могилянська академія”

Тетяна Тимочко
голова Всеукраїнської екологічної ліги

Тамара Малькова
директор МБО ІЩ “Зелене досє”

Олена Кравченко
директор МБО “Екологія – Право – Людина”

Олександр Степаненко
виконавчий директор ГО “Екологічно-гуманітарне об’єднання “Зелений Світ”, член Правління Української Гельсінської спілки з прав людини

Павло Вишебаба
голова ГО Єдина Планета

Олена Лодзинська
завідувач Музею шістдесятництва

Жанна Максименко-Довгич
режисерка, сценаристка, продюсерка, Голова Української гільдії режисерів

Алла Ряжських
депутат Миколаївської обласної ради, лідер ГО «Успішне місто Миколаїв»

Ірина Вишенська
керівник Центру досліджень екосистем,
Національний університет “Києво-Могилянська академія

Катерина Сорока
співзасновниця ГО “Єдина Планета”

За дорученням тих, хто підтримав цього листа,

Голова
Національного екологічного центру України
канд.геол.наук

Руслан Гаврилюк

*Повний перелік підписантів звернення розміщений на сайті НЕЦУ:
<https://necu.org.ua/zvernennya-do-vlady-z-vymogoyu-zahystu-buzkogo-gardu-vid-zatoplennya/>*

Просимо відповідь на цей лист спрямувати на адресу:
Національний екологічний центр України, а/с 306, Київ, 01032
для оперативних контактів – 050 385 9037